

1979, 2. prosince – Sdělení VONS č. 151 „Výslech Jiřího Legerského“ o domovní prohlídce u těžce nemocného Jiřího Legerského a o jeho výslechu příslušníky Státní bezpečnosti.

V úterý 30. října 1979 se dostavili tři důstojníci StB z Ostravy (JUDr. kpt. Neděla¹, mjr. Matysch, kpt. Greca) na oční oddělení opavské nemocnice, kde je umístěn i pokoj s kožními chorobami, k těžce nemocnému Jiřímu Legerskému. Jiří Legerský, bývalý horník, nyní v invalidním důchodu, nar. 14. 9. 1949, trpí rakovinou kůže a zhoubným sarkomem.² Již před deseti lety mu byl v důsledku této choroby přiznán invalidní důchod a každoročně pobývá 2–6 měsíců v nemocnici. Podrobil se již třem operacím a osmkrát ozařování kobaltovou bombou.

V době příchodu důstojníků StB mu byla podávána umělá výživa a následující den po výslechu mu byla prováděna transfuze krve. Po skončení lékařského zákroku přistoupili příslušníci StB k posteli nemocného a začali na něj křičet, aby jim vydal „nezákonné věci“, které má doma v bytě. Na námitku, že neví, o jaké věci se jedná, JUDr. kpt. Neděla prohlásil, že se s ním o tom nebude bavit, že jim je stejně vydá manželka. Poté Jiřího Legerského, oblečeného jen v pyžamu a v nemocničním županu, odvezli do jeho bytu.

V bytě si počínali naprosto libovolně, otevírali si zásuvky a přehrabovali se v osobních věcech, a co se jim hodilo, odebírali. Jiří Legerski požádal o předložení povolení k domovní prohlídce. Na to JUDr. kpt. Neděla odpověděl, že se nejedná o domovní prohlídku, ale o „předání věci“. Přitom příslušníci StB odmítli opustit byt, ačkoliv je k tomu Jiří Legerski a jeho žena vyzývali, dokud nevzali všechno, co se jim hodilo. Pak naložili zabavené věci do auta a i s Jiřím Legerským odjeli do vily Státní bezpečnosti na Tyršově ulici v Opavě. Neuvedli žádný důvod zadržení ani vyšetřování. V úřadovně StB si sami vypsali usnesení o domovní prohlídce. Jako nezúčastněnou osobu si přizvali jakéhosi Krause, který na ně přímo v budově již čekal. Poté se vrátili do bytu Jiřího

Legerského a započali v jeho přítomnosti s oficiální domovní prohlídkou. Přitom zabavovali hlavně magnetofonové pásky (asi 40 kusů) a kazety (asi 100 kusů), dále tři kazetové magnetofony a knihy vydané Křesťanskou akademií v Římě. Odebrání těchto věcí zaznamenali do protokolu o provedení domovní prohlídky, který Jiří Legerski podepsal. Věci, které při předešlé domovní prohlídce provedené bez příslušného povolení odcizili, zapsali zvlášť jako vydané věci, i přesto, že jim je nikdo nevydal. Proto Jiří Legerski ani jeho žena tento protokol o předání věcí nepodepsali. Důstojníci StB prohlásili, že si ho podepíší sami a opis jim odmítli vydat.

Při domovní prohlídce, která trvala do 21.30 večer, odvezli Jiřího Legerského znovu k výsledku do Tyršovy ulice. Na námitku, že místnost je podchlazena (Jiří Legerski byl stále v pyžamu) a že podchlazení mu může způsobit smrt, JUDr. kpt. Neděla prohlásil: „Dřív nebo později, však tam každý musí.“ Když Jiří Legerski protestoval proti tomu, že v zakouřené místnosti nemůže dýchat, JUDr. kpt. Neděla řekl: „Když vám to vadí, tak budete sedět v průvanu. Otevřu okno a dveře, abyste měl čistý vzduch.“ Poté otevřel dveře. Po dalších protestech vyslýchaného prohlásil: „Kvůli vám chodit kouřit ven nebudeme.“ Během výsledku všichni tři vyšetřující silně kouřili. Jiřímu Legerskému bylo sděleno, že je vyšetřován v trestní věci „Akce Smahel a spol.“ jako svědek. (Jedná se o rozšiřování náboženské literatury).³ K této věci odmítl Jiří Legerski vypovídat. Po naléhání a nátlaku (byl silně vyčerpán), prohlásil, že se se Smahelem nestýká. Důstojníci StB ihned tuto výpověď zaprotokolovali a tvrdili o ní, že se jedná o křivé svědectví a vyhrožovali mu, že proti němu zahájí trestní stíhání.

Poté Jiří Legerski požil lék k utišení bolesti, který měl u sebe a prohlásil, že není schopen dále vypovídat. Důstojníci StB zaprotokolovali, že výslech byl přerušen a odvezli ho zpět do nemocnice, kde si nechali v 0.15 potvrdit od lékaře, který měl službu, že byl předán v dobrém stavu.⁴

Jiří Legerski je věřící katolík. Před dvěma lety utrpěl nervový šok při zadržení na hraničním přechodu v Petrovicích u Karviné, kde mu byla vykonána osobní prohlídka a byla mu zabavena

náboženská literatura, kterou si legálně zakoupil v Polsku. Je ženatý, má sedmiletou dceru. Adresa jeho bydliště: náměstí Osvo-
bození 2, Opava.⁵

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 16, s. 13–14.

POZNÁMKY

- ¹ Celým jménem Miloslav Neděla.
- ² Fotografie vážného kožního onemocnění Jiřího Legerského viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 326, sign. VI/1, kart. 55.
- ³ Jednalo se o rozsáhlý zásah proti katolickému samizdatu, při němž bylo provedeno množství domovních prohlídek. V rámci tohoto případu (též označovaného jako případ Josefa Vlčka a spol., Josefa Krumpholce a spol. nebo Josefa Adámka a spol.) byli trestně stíháni Josef Adámek, Jan Krumpholc, František Lízna, Jan Odstrčil, Rudolf Smahel a Josef Vlček. Akce byla v interních materiálech StB označována jako akce Lekce. K tomuto případu viz dále sdělení VONS č. 135, 147, 159, 273, 274, 282 a 329, dokumenty č. 136, 148, 160, 274, 275, 283 a 330.
- ⁴ Příkaz vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava kpt. JUDr. Miloslava Neděly k provedení domovní prohlídky u Jiřího Legerského ze 31. 10. 1979 a protokol o jejím provedení z předchozího dne [sic] viz SOKA Olomouc, f. Okresní soud v Olomouci, soudní spis k případu Josefa Vlčka s spol., spis. zn. 4 T 162/81; též ABS, vyšetřovací spis k případu Josefa Vlčka a spol., sign. V 42316 MV.
- ⁵ Více k průběhu výslechu Jiřího Legerského viz v rukopisném životopisu Jiřího Legerského uloženém in: LP, Sb. VONS, inv. č. 326, sign. IV/14, kart. 55.